

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

پروگرام ماستری فقه و قانون

امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

معینیت امور علمی

معیار های انتخاب همسر در روشنی فقه و قانون

(رساله ماستری)

محصل: طلیمه "صدیقی"

استاد راهنما: داکتر نجیب الله "صالح"

سال: 1400 هـ. ش - 1443 هـ. ق

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

پروگرام ماستری فقه و قانون

امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

معینیت امور علمی

معیار های انتخاب همسر در روشنی فقه و قانون

(رساله ماستری)

محصل: طلّیعه "صدیقی"

استاد رهنما: داکتر نجیب الله "صالح"

سال: 1400 هـ. ش – 1443 هـ. ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پوهنتون سلام

معاونیت علمی

آمریت برنامه های فوق لیسانس

پوهنخی شرعیات و قانون

برنامه ماستری فقه و قانون

تصدیق نامه

محترمه (طلیده) بنت (محمد نبی) دارنده ID نمبر: SH-MSF-98-634 محصله دور (هفتم)

فقه و قانون که رساله ماستری خویش را تحت عنوان:

(معیار های انتخاب همسر در روشنی فقه و قانون)

به تاریخ ۱۳ / ۱۲ / ۱۴۰۲ هـ ش موفقانه دفاع نمود، و به اساس بررسی هیات تحکیم

مستحق ۷۵ (نمره به عدد) هفتاد و پنج (نمره به حروف) گردید، موفقیت شان را از الله متعال

خواهاتیم.

اعضای هیات تحکیم :

ردیف	نام استاد	مسئولیت	امضاء
۱	دکتور محمد یونس ابراهیمی	عضو هیات	
۲	سرمحقق سید حبیب شاکر	عضو هیات	
۳	دکتور نجیب الله صالح	استاد رهنما و رئیس جلسه	

..... معاون علمی

..... آمر برنامه های فوق لیسانس

چکیده

زندگی مشترک میان مذکر و مونث از جمله سنت های کونی ولایتغیرالله(ج) در همه مخلوقات بوده که شامل حیوانات، نباتات و سایر زنده جانهای این کره خاکی میشود، انسان موجود مکرم الهی که برای معرفت و شناخت، پرستش و عبادت خالق بی نیاز آفریده شده است، الله جل جلاله برای حیات زوجیت قوانین را وضع کرده است؛ تا انسان به پیروی از آن اصول و مقررات با در نظر داشت معیارات پذیرفته شده اسلامی، فرهنگی و اجتماعی انتخاب همسر را انتخاب و زندگی با عزت خویش را حفظ بدارد.

ولی با کمال تأسف باید گفت توجه به معیارات اسلامی برای انتخاب همسر در جامعه مد نظر گرفته نشده بلکه به مصارف گزاف و مهر های کمر شکن که — مفاسد مادی و معنوی را در قبال دارد و همسران بعد از انتخاب همسر رو برو به تدارک پول مهر و مصارف عروسی خود میگردد ، مالیکه از توان او خارج است ، و برای بدست آوردن آن انواع سختی ها را تحمل مینماید ، بدن خسته ، دل نگران ، فکر ناآرام ، خاطر پریشان ، کار زیاد و در آمد کمتر ، در پی بدست آوردن قرضه میشود ؛ تا محبوب خویش را ملاقات کند ، مگر به سبب تکالیف و مشکلات فراوان از پرداخت این مصارف ناتوان می ماند؛ لذا در اثر هذا تلاش به خرچ داده شده تا برای مردم فهمانده شوده که درین موضوع از سخت گیری زیاد و بی مودر پرهیز نمایند و معیارات انتخاب همسر را با رهنمود شریعت اسلامی و فرهنگ اسلامی انتخاب و زندگی سعادت مند را با تمام این اهداف کما بیش با استفاده از معیار های احکام فقه و قانون تحقق پذیراست .

کلمات کلیدی: معیار، انتخاب همسر، فقه و قانون.

مقدمه	Error! Bookmark not defined.
بیان مسئله	Error! Bookmark not defined.
اهمیت موضوع	Error! Bookmark not defined.
روش تحقیق	Error! Bookmark not defined.
سازماندهی تحقیق	Error! Bookmark not defined.
فصل اول	Error! Bookmark not defined.
مبحث اول تعریف مفاهیم	Error! Bookmark not defined.
مطلب اول: تعریف لغوی و اصطلاحی معیار	Error! Bookmark not defined.
تعریف اصطلاحی معیار	Error! Bookmark not defined.
مطلب دوم تعریف لغوی و اصطلاحی همسر	Error! Bookmark not defined.
مبحث دوم تعریف لغوی همسر	Error! Bookmark not defined.
تعریف اصطلاحی همسر	Error! Bookmark not defined.
مطلب سوم تعریف لغوی و اصطلاحی در فقه و قانون	Error! Bookmark not defined.
فصل دوم	Error! Bookmark not defined.
حق انتخاب همسر	Error! Bookmark not defined.
مبحث اول: حقوق زوجین در انتخاب یکدیگر:	Error! Bookmark not defined.
مطلب اول: حق زن در انتخاب همسر در شریعت و قانون:	Error! Bookmark not defined.
نامزد نبودن مخطوبه با شخص دیگر	Error! Bookmark not defined.
دیدگاه مذاهب در زمینه	Error! Bookmark not defined.
مطلب دوم: حق شوهر در انتخاب همسر در معیار	Error! Bookmark not defined.
مطلب سوم: عرف افغانی در انتخاب زوجین	Error! Bookmark not defined.
طلبگاری	Error! Bookmark not defined.
مبحث دوم: معیار های گزینش همسر در شریعت اسلامی	Error! Bookmark not defined.
مطلب اول: معیار در قرآن کریم:	30
مطلب دوم: معیار در سنت نبوی	Error! Bookmark not defined.
مطلب سوم: معیار در اقوال فقها	Error! Bookmark not defined.
مطلب چهارم: معیار در قوانین کشور	Error! Bookmark not defined.
فصل سوم	Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined. معیار های انتخاب همسر در شریعت اسلامی

Error! Bookmark not defined. مبحث اول: کفالت.....

Error! Bookmark not defined. مطلب اول: کفالت در فقه اسلامی.....

Error! Bookmark not defined. مطلب دوم: دلایل جواز کفالت در نسب.....

Error! Bookmark not defined. مطلب سوم: دیدگاه قوانین در کفالت.....

Error! Bookmark not defined. مطلب چهارم: اخلاق زوجین و مروت.....

Error! Bookmark not defined. مطلب پنجم: سازگاری در خانواده.....

Error! مطلب ششم: کفالت در وضعیت اقتصادی (فقر و مالداري)

Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined. مبحث دوم: نسب.....

Error! Bookmark not defined. مطلب اول: مفهوم نسب.....

Error! Bookmark not defined. مطلب دوم: ارزش نسب و ضرورت نسب.....

Error! Bookmark not defined. مطلب سوم: نسب در شریعت.....

Error! مبحث سوم: معیار های انتخاب همسر در سنت نبوی.....

Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined. مطلب اول: معیار دین، ایمان و حسن خلق

Error! Bookmark not defined. مطلب دوم: میزان پابندی به دین.....

Error! Bookmark not defined. مطلب سوم: وصلت و متدین بودن خانه واده

Error! مطلب چهارم: اخلاق فردی و اجتماعی در حد مطلوب.....

Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined. مطلب پنجم: شناخت ظاهری.....

Error! Bookmark not defined. مطلب ششم: شناخت باطنی.....

Error! Bookmark not defined. مطلب هفتم: حفظ و صیانت.....

Error! Bookmark not defined. مبحث چهارم: معیار های ظاهری در انتخاب همسر

Error! Bookmark not defined. مطلب اول: معیار قانون مدنی.....

Error! Bookmark not defined. مطلب دوم: معیار تکمیل سن، حین انتخاب همسر

Error! Bookmark not defined. مطلب سوم: مناسب بودن معیارات طرفین

Error! مطلب چهارم: معیار عقل بر مشروعیت انتخاب همسر.....

Bookmark not defined.

خاتمه (نتیجه گیری).....

منابع و مأخذ.....

8.....

12.....

Error! Bookmark not defined.	آیات	جدول
Error! Bookmark not defined.	احادیث	جدول

خاتمه (نتیجه گیری)

اول: معیار های مشترک انتخاب همسر در فقه و قانون:

از معیار های انتخاب همسر در روشنی فقه و قانون مطالب مشترک و مفید مطرح گردیده تا بر اساس معیارات میتوان سلسله تولد آدم را به معیار قرآنی که دین مقدس اسلام و طریقه های آن به این تحقیق مطرح گردیده که الله (ج) میفرماید:

1 - (ولقد ارسلنا رسلا من قبلک و جعلنا لهم ازواجاً و ذریهً و ماکان لرسول أن یأتی بایة إلا بأذن الله لکل أجل کتاب. ^۱

ترجمه: و هرآینه فرستادیم پیامبران را پیش از تو و دادیم ایشانرا زنان و فرزندان، و نشاید هیچ پیامبری را که بیارد هیچ نشانه مگر به حکم خداوند متعال، هر قضای را اجل و موعدی است.

2 - نکاح و ثمرات آن از جمله نعمات و احسان الهی است که بر بندگانش امتنان کرده، چنین تذکر میدهد: (الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً و جعل لکم من ازواجکم بنین و حفده و رزقکم من الطیبات اقبالباطل یؤمنون و بنعمه الله هم یکفرون)

ترجمه: خدا آفرید برای شما از جنس شما زنان را و آفرید برایتان از زنان شما پسران را و روزی داد شما را از پاکیزه چیزها، آیا به باطل معتقد می شوند؟ و به نعمت خدایشان ناسپاسی مینمایند؟

3 - (ومن آیاته أن خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا إليها و جعل بینکم موده و رحمة إن فی ذلک لآیات لقوم یتفکرون. ^۲

ترجمه: و از نشانه های قدرت الله جل جلاله است که بیافرید برای شما از جنس شما زنان را؛ تا آرام گیرید بسوی ایشان، و پیدا کرد میان شما دوستی و مهربانی را، هر آینه درین کار نشانه های است برای گروهیکه تأمل میکنند،

¹ سوره رعد، آیه ۳، جز ۱۳

² سوره روم، آیه ۲۱ جز ۱۸

درفقره اول ماده هفتاد و چهار قانون احوال شخصیه مشترکات ازدواج بر مبنای شرایط اسلامی تعریف شده است ، ولی در ادامه این ماده شرایط را برای انتخاب معیار مطرح گردیده است.

دوم: معیار های انتخاب همسر در فقه اسلامی

1 - مومن و متددین باشد، طوریکه بر مومن بودن و متددین بودن فقه اسلامی تاکید میورزد با رعایت این معیار میتوان زندگی خوشبخت را انسان ها سپری نمایند.

2 - عاقل و با کفایت باشد، با در نظر داشت کفایت داشتن و عقلانیت انسان ها میتوانند همسر خوبی برای زندگی خویش انتخاب نمایند.

3 - خوش اخلاق و راستگو باشد، اخلاق جز از معیارات اصلی و اساسی انتخاب همسر در فقه اسلامی به شمار رفته ما میتوانیم با رعایت این مورد زندگی خوبی به پیش برویم

معیارات فقه اسلامی در قسمت انتخاب همسر مطالب زیاد تحقیق صورت گرفته که طور خلاصه به موارد ذیل در نتیجه انتخاب معیارات اشاره صورت گرفت.

معیار های انتخاب همسر در قوانین:

معیارت قوانین مدنی کشور عبارت از کفائت از اهلیت طرفین ازدواج ثبت ازدواج در دفاتر رسمی و تکمیل معاینات صحی توسط طرفین در هنگام انتخاب صورت گیرد.

میتوان با ملاک های پسندیده در انتخاب معیار های همسر، آموزش بهتر را کسب نموده باشیم، متون این رساله مصدر رهنمائی برای مطالعه کننده گان قرار گیرد، قوانین وضع شده به معیارات خوب اشاره نموده است که به طور نمونه از معیارات تذکر میگردد.

1 - به خانواده اش علاقمند باشد، در قوانین اشاره از علاقمند بودن این است، تا همسر برای ادامه زندگی خویش با مسئولیت تمام و علاقه مندی طرفین به پیش برده شود تا بی تفاوتی در قسمت زندگی صورت نگیرد.

2 - پرخاشگر و بد اخلاق نباشد، اخلاق جز از مشترکات طرفین در ازدواج بوده تا مصئونیت تمام در زندگی همسر رعایت صورت گیرد، که عدم رعایت این معیار به مشکلات جامعه افزوده و روابط همسر صدمه وارد میگردد.

3 - فاسق و دروغگو نباشد، قوانین مدنی افغانستان بر مبنای رعایت همسر پذیری بر عدم شخص فاسق را جز لا ینفک ازدواج اطلاق نموده تا طرفین فاسق و دروغگو نباشد که جامعه را به چالش بی باوری ها دچار مینماید.

با در نظر داشت موارد و معیار های فقه اسلامی و قوانین قبول شده و تذکر یافته معیار را انتخاب نمایم، انتخاب معیار ها چه در تبادل عام، یعنی زبان مردم کوچه و بازار، و چه در زبان نویسندگان، ادیبان و اهل علم بیشتر به صورت تیوری های علمی، سنجیده شده و از اصول تدبیر و کاریزماتیک تهداب گذاری گردیده است، یکی از مهم ترین آرزوهای پسران و دختران، انتخاب همسر با در نظر داشت، معیارات پسندیده و نظر خود ایشان بهتر به نظر میرسد که میتوانیم همسر خوبی را در زندگی خویش انتخاب نمایم.

پیشنهادهات:

پیشنهاد میگردد تا بخاطر روش بهتر به منظور انتخاب همسر به استفاده از معیارات اسلامی میتواند روش زندگی ما را بهتر نماید.

پیامبر اکرم (ص) معیارهای را برای ازدواج معرفی کرده‌اند، که سالم‌ترین و مطمئن‌ترین معیارها است.. سنت نبوی، برای پیوند واتصال زنان و مردان، جوانان و دوشزگان، ادامهٔ نسل انسانی، اشباع غریزهٔ جنسی، بدوراز انحرافات بشری، در چوکات اخلاق اسلامی و برای پرورش فرزندان سالم و پرعطوفت در آغوش خانواده‌های مسلمان و متدین با معیارهای پاکی و طهارت، تقوی و پرهیزگاری به تشکیل خانواده‌های با سعادت و پیروزمند، دستور میدهد.

امام صاحب ابوحنیفه فرمودند: شخص اگر بدخلق است، دخترت را به ازدواج او در نیاور، دینداری و اخلاق از مهمترین ملاک‌هایی است که باید هنگام انتخاب همسر مورد توجه قرار گیرند و اگر این دو خصوصیت در کسی وجود نداشت، در ازدواج با او باید تردید کرد. حسن خلق به دارا بودن اخلاق‌های خوب مثل صداقت، عفت کلام، نگاه پاک، امانتداری، فروتنی، بخشندگی و در کنار آن دوری از اخلاق‌های بد نظیر تندخویی، بی وفایی، کینه و حسادت نباید موجود باشد.

معیارت قوانین مدنی کشور عبارت از کفائت از اهلیت طرفین ازدواج ثبت ازدواج در دفاتر رسمی و تکمیل معاینات صحی توسط طرفین در هنگام انتخاب صورت گیرد.

میتوان با ملاک‌های پسندیده در انتخاب معیارهای همسر، آموزش بهتر را کسب نموده باشیم، متون این رساله مصدر رهنمائی برای مطالعه کننده گان قرار گیرد.

منابع و مأخذ

1. قرآن كريم.
2. احاديث شريف
3. ابن همام، ابوبكر عبدالرازق، الصنعاني، مصنف عبدالرزاق، تحقيق حبيب الرحمان الاعظمي، طبع بيروت: المكتب الإسلامى، 1403هـ.ق.
4. أبو الحسين، النيسابورى مسلم بن حجاج القشيري ، . صحیح مسلم . جلد اول، طبع رياض: بيت الأفكار الدولية 1998م.
5. ابوعبدالله، احمد بن محمد بن حنبل، مسند الامام احمد، جلد 17، الناشر: مؤسسه الرساله سال 1421 هـ.ق.
6. عالمى، احسان الله، طب عدلى ، كابل : انتشارات ميوند، 1387.
7. دياب، عبدالحميد، قرقوز، احمد، طب در قرآن، انتشارت حفطى، سال 1391 .
8. ابو عيسى، محمد بن عيسى بن سوره، ترمذى، جامع الترمذى. جلد اول طبع رياض: بيت الأفكار الدولية ، 1999م.
9. الحاكم نيشابورى، محمد بن عبدالله، المستدرک على الصحيحين، طبع بيروت دار التراث، سال 1371.
10. امام نووى، رياض الصالحين، ترجمه: عبدالله خاموش، هروى، چاب چهارم، جلد دوم، طبع لاهور: شركت پرنٹنگ پرس، 1372 هـ.ق).
11. البستى، محمد ابن حبان بن احمد التميمى، صحيح ابن حبان، تحقيق شعيب الأرنؤوط، طبع بيروت، مؤسسه الرساله 1414هـ.ق.
12. بخارى، محمد ابن اسماعيل، صحيح البخارى ، جلد دوم، طبع انتشارات : دارالعلوم انسانيه دمشق - حلبونى ، سال 1376هـ.ش.

13. رحمانی، عبدالواهاب، خانواده در افغانستان از دیدگاه قانون مدنی و عرفی، چاپ اول، طبع کابل: نشر روزنه کمیته دفاع از حقوق افغانستان، 1383.
14. رسولی، محمد اشرف، ازدواج یا پیمان مقدس، چاپ اول، طبع پشاور: مرکز نشراتی فضل، 1376، ص 50.
15. زراعت، عباس، شرح قانون مجازات اسلامی، جلد اول، چاپ دوم، طبع تهران: انتشارات ققنوس، 1386.
16. شیرازی، مکارم، تفسیرنمونه، جلد یازدهم، طبع تهران، سال 1421 هـ.ق.
17. صفائیف سید حسین، مختصر حقوق خانواده، چاپ 17، طبع تهران: بنیاد حقوقی میزان، 1388
18. طیالسی، ابوداودسلیمان بن اشعث الازدی، سنن ابی داود، طبع دارالفکر، سال 1374 هـ.ش.
19. عدالتخواه، پوهندوی عبدالقادر، حقوق فامیل.
20. قزوینی، محمدبن یزید بن ماجه، سنن ابن ماجه، طبع ریاض: بیت الأفكار الدولیة، طبع اول، 1999م.
21. مودودی، ابوالاعلی، تفسیر سوره نور، مترجم: نرگس پروازی، چاپ اول، طبع تهران: انتشارات مهارت، 1380.
22. متقی هندی، علاءالدین علی بن حسام، کنز العمال فی سنن الاقوال و الافعال. محل طبع بیروت، 1422
23. ناصح علوان، عبدالله، آداب خواستگاری و حقوق زوجین، مترجم: ابراهیم تیموری بازگری، طبع بیهقی، سال 1385.
24. ولی الدین، محمد بن عبدالله، ابی عبدالله، الخطیب، مشکوٰۃ المصابیه، طبع دهلی: المطابع، 1350 هـ.ق.
25. یوسفی، ملنگ، نامزدی از نظر فقه اسلام و قانون مدنی افغانستان، قضا، شماره (12)، طبع کابل: انتشارات ستره محکمه، خوت 1364.

بخاطر دسترسی به متن کامل این تحقیق مراجعه شود به:

پوهنتون سلام، کتابخانه مرکزی چهار راهی گل سرخ، سرک کلوله پشته

و یا هم به ایمیل آدرس ذیل تماس گرفته شود:

salamresearchcentre@salam.edu.af